

تجدید فاجعه کرسنت

امیر فیض- حقوقدان

در آغاز جمهوری اسلامی قراردادی با ترکیه منعقد کرد سپس وارد معامله با امارات شد و کرسنت که نام قرارداد گازی است که بین جمهوری اسلامی و امارات برای فروش گاز منعقد شده بود را برای ۲۵ سال بست.^۱

بحث اینکه چه مطالبی درباره آن قرارداد مورد گفتگوست در ردیف کار این تحریر نیست.

پس از گذشت سالیانی جمهوری اسلامی قرارداد گازی با مبلغ کم و تسهیلات بیشتری از قرارداد ترکیه با امارات منعقد ساخت دولت ترکیه قرارداد امارات را مستند ساخت و به جبران خسارات مالی علیه جمهوری اسلامی اقدام به طرح دعوای و یک میلیارد و نهصد میلیون دلار حکم خسارت گرفت که جمهوری اسلامی با تحویل گاز رایگان تصفیه حساب کرد و اکنون آنطور که اعلام شده جمهوری اسلامی گاز مورد قرارداد ترکیه را به قیمت برابر با قرارداد امارات تحویل میدهد.

این ضابطه حقوقی نشان میدهد که فروش نفت ایران به هند به قیمت رایگان که مقصود قیمت نفت است بدون منظور کردن هزینه های انتقال آن یک امتیاز بالقوه ای است که جمهوری اسلامی به هند داده (آنهم از کیسه خلیفه) که این امتیاز نمیتواند قابل قبول کشورهای خریدار نفت ایران قرار گیرد مگر اینکه عین این امتیاز به آنها هم داده شود.

کشورهای عضو اوپک از جمله جمهوری اسلامی در قیمت گذاری نفت و یا میزان تولید آزاد نیستند؛ تصمیم اخیر جمهوری اسلامی در مورد تخفیف بسیار قابل توجهی که به کشورهای داده است تاثیری همانند قرارداد کرسنت و ایجاد شکایت علیه جمهوری اسلامی از سوی خریداران نفت خواهد داشت.

آزموده را آزمودن خطاست؛ یکبار جمهوری اسلامی چوب عدم توجه به مسئله قیمت در رقابت های جهانی را بمبلغ ۱/۹ میلیارد دلار خورده است و نمیبایستی دگرباره به همان چاله قدم میگذاشت مگر اینکه همانطور که در قرارداد امارات منافع و حق حساب شخصی مقدم بر منافع ایران منظور بود حالیه هم در قرارداد فروش نفت به هند منافع پشت برده اجازه توجه به عواقب چنین قراردادی را نداده است.

۱ - قرارداد کرسنت قراردادی است بین شرکت اماراتی کرسنت پترولیوم با شرکت ملی نفت ایران در زمان وزارت بیژن زنگنه منعقد شد. مذاکرات اولیه این قرارداد از سال ۱۹۹۷ آغاز شد و در نهایت، سال ۲۰۰۱ (۱۳۸۱) منجر به تفاهم مشترک شد. بر اساس مفاد این قرارداد، مقرر شده بود که از سال ۲۰۰۵ میلادی، با لوله کشی در خلیج فارس، گاز میدان سلمان (مخزن مشترک با ابوظبی)، به میزان روزانه ۵۰۰ میلیون فوت مکعب (به قول برخی منابع ۶۰۰ میلیون فوت مکعب) به امارات صادر شود. ح-ک